

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Vladimir Timofti,
Judecători – Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Lungu Irina xxxxx, născută la xxxxx, originară și domiciliată în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.12.2017 - 20.04.2018;

Instanță de apel: 28.05.2018 - 26.09.2018;

Instanță de recurs: 22.01.2019 - 10.04.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 20 aprilie 2018, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, a fost încetat procesul penal în privința lui Lungu Irina în baza art.264 alin.(1) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională potrivit art.55 Cod penal, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 100 unități convenționale, echivalentul a 5 000 lei.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă, ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, la 02 octombrie 2017, aproximativ la ora 07:50, Lungu Irina, deținător al permisului de conducere de categoria „B”, conducând automobilul de model „Toyota Prius” cu n/î xxxxx, în timpul schimbării direcției de mers de pe str. 31 August 1989 pe str. M. Eminescu, mun. Chișinău, nu a manifestat prudentă sporită la trafic, a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, și anume pct.pct.3), 11), 45), precum și cerințele art.22 alin.(4) din Legea nr.131-XVI din 07.06.2007 „Privind siguranța traficului rutier”, în urma căreia a tamponat-o pe Meaun Raisa, care traversa drumul pe trecerea de pietoni nedirijată.

În rezultatul accidentului de circulație, pietonului Meaun Raisa, conform raportului de expertiză nr.2434/D din 03.11.2017, i-a fost cauzată vătămare

corporală medie, care condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Principal, Balan Ecaterina, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Lungu Irina să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.264 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 25 000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, deși instanța a calificat corect acțiunile inculpatei Lungu Irina, sentința este prea blândă, deoarece instanța a examinat în mod superficial circumstanțele în care s-a produs fapta, dând prioritate argumentelor invocate de partea apărării, fără a lua în calcul poziția părții acuzării.

Or, corectarea acesteia este posibilă doar prin aplicarea unei sancțiuni penale sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea dreptului de a conduce mijlocul de transport pe termen de 3 ani.

Prin liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională prevăzută de art.55 Cod penal, fără aplicarea pedepsei complementare, nu se va atinge scopul pedepsei de corijare a acestuia.

De asemenea, instanța nu a luat în calcul locul tamponării pietonului, și anume trecere de pietoni, ceea ce încă odată denotă riscul sporit al comiterii faptei și nesiguranța la traficul rutier, deoarece participanții la trafic traversând la trecerea de pietoni sunt siguri că conducătorii mijloacelor de transport vor ceda trecerea.

Totodată, instanța a omis să aprecieze rezonanța socială a specificului comiterii infracțiunii, or, ulterior tamponării pietonului, inculpata neisprăvindu-se cu conducerea mijlocului de transport a mai provocat și tamponarea automobilului de model „Smart Fortwo Hatchback” care în acel moment era parcat pe partea stângă a drumului în sensul deplasării, iar în rezultatul tamponării în cauză automobilele au fost deteriorate tehnic.

3.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, la 10 iulie 2018, a depus apel suplimentar prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lungu Irina să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.264 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

În motivarea cerințelor sale, procurorul a invocat că, prima instanță în mod greșit a individualizat pedeapsa aplicată inculpatei, iar sentința în cazul dat este neîntemeiată din motivul liberării lui Lungu Irina de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, cât și neaplicarea pedepsei complementare, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport în baza art.65 alin.(3) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, Balan Ecaterina și apelul suplimentar al procurorului în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința lui Lungu Irina în baza art.264 alin.(1) Cod penal, cu liberarea de răspunderea penală și tragerea la răspundere contravențională.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele procurorului precum că, prima instanță incorect a individualizat pedeapsa și greșit nu a aplicat față de Lungu Irina pedeapsa penală sub formă de amendă și cea complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

La fel, prima instanță la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei lui Lungu Irina, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art.16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, de urmările prejudiciabile - cauzarea de vătămări corporale medii părții vătămate, de faptul că infracțiunea a fost comisă din imprudență, de persoana celui vinovat, care anterior nu a fost judecat (f.d.50), nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog (f.d.56, 58), are la întreținere doi copii minori (f.d.118-119), de faptul că a recunoscut vinovăția, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, de faptul că partea vătămată nu are pretenții de ordin material sau moral față de aceasta, de circumstanțele atenuante - comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și căința sinceră, iar careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

Deci, scopul educativ și preventiv al pedepsei penale va fi atins prin aplicarea prevederilor art.55 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse contravenționale sub formă de amendă în mărime de 100 unități convenționale, echivalentul a 5 000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pedeapsă care în opinia instanței de apel este echitabilă, corespunzătoare circumstanțelor cauzei și personalității inculpatului.

Cu referire la solicitarea acuzatorului privind aplicarea în privința inculpatei a pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, instanța de apel a notat că, sancțiunea art.264 alin.(1) Cod penal, prevede amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani, iar sancțiunea art.264 alin.(2) Codul penal prevede amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau închisoare de până la 4 ani, *în toate cazurile* cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.

Astfel, dacă la alin.(2) art.264 Cod penal, sancțiunea complementară este

următoarea: în toate cazurile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani, atunci la alin.(1) art.264 Cod penal această specificație lipsește, prin urmare, poate fi aplicată sancțiunea complementară cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani, doar în cazul aplicării pedepsei închisorii, ca pedeapsă principală.

Totodată, instanța de apel a notat că, alin.(3) al art.55 Cod penal este introdus prin Legea nr.163 din 20.07.2017, care a intrat în vigoare la 21.12.2017, însă infracțiunea a fost comisă la data de 02 octombrie 2017, deci înainte de intrarea în vigoare a legii penale nominalizate.

5. Procurorul, în temeiul pct.6), 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, la examinarea cauzei, instanța de apel a ignorat prevederile art.art.61, 75 Cod penal.

Efectul pedepsei penale este prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către persoanele implicate pe caz cât și de terțe persoane, iar prin liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională potrivit art.55 Cod penal, fără aplicarea pedepsei complementare, nu va fi atins scopul pedepsei de corijare a inculpatei.

Instanțele de fond au omis să aprecieze rezonanța socială a specificului comiterii astfel de infracțiuni și nu au luat în calcul locul tamponării părții vătămate, și anume că, tamponarea acesteia a avut loc la trecere de pietoni, ceea ce încă odată denotă riscul sporit al comiterii faptei și nesiguranța la traficul rutier, deoarece participanții la trafic, traversând pe trecerea de pietoni sunt siguri că conducătorii mijloacelor de transport vor ceda trecerea.

La fel, instanța de judecată greșit a interpretat modificările introduse la art.55 Cod penal prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.17, care nu au fost solicitate spre aplicare de către acuzare, fapt ce denotă că, instanțele de judecată, au luat partea apărării, fără aplicarea prevederilor art.65 alin.(3) Cod penal, neluând în calcul circumstanțele invocate de către acuzare.

Mai indică acuzarea că, luând în considerație că infracțiunea în cauză are o amploare răspândită în Republica Moldova, dar și faptul că legea penală apără aceste valori de orice atentat, inclusiv și de acțiuni huliganice, care este pasibil de pedeapsă, instanța de judecată urma a evita aplicarea art.55 Cod penal, deoarece astfel contribuie la dezvoltarea în rândul cetățenilor a sentimentului că nu pot beneficia de o protecție adecvată din partea statului și curmarea încrederii infractorilor în faptul, că vor fi blând pedepsiți.

Prin urmare, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în privința inculpatei nu va fi atins, or, pedeapsa aplicată nu este proporțională în raport cu persoana inculpatei și cu fapta pe care a comis-o, în special prin prisma gradului prejudiciabil.

Totodată, a indicat că, potrivit înregistrării audio a ședinței din 26 septembrie 2018, instanța de apel prin decizie s-a pronunțat numai la apelul declarat de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, Balan Ecaterina, care a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței primei instanțe, fără modificări. Tot atunci, instanța de apel a omis să se expună asupra apelului

suplimentar declarat de către procurorul Bradu Valentina, însă la prezentarea deciziei motivate se indică și despre apelul suplimentar declarat, precum că la fel se respinge, ca nefondat, din care motiv rezultă că, soluția se contrazice cu dispozitivul.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință avocatul Babără Octavian în numele inculpatei, care s-a expus pentru respingerea acestuia ca inadmisibil.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă drept temeiuri de casare a deciziei instanței de apel pct.6), 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare și în acest context menționează următoarele.

Potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Complementar, potrivit principiului umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.

În această ordine de idei se reține că, instanțele de fond dispunând încetarea procesului penal în legătură cu liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională potrivit art.55 Cod penal și aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 100 unități convenționale, au

ținut seama pe deplin de principiile de aplicare, prevăzute de art.art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de urmările prejudiciabile - cauzarea de vătămări corporale medii părții vătămate, de faptul că infracțiunea a fost comisă din imprudență, de persoana celui vinovat, care anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, are la întreținere doi copii minori, de faptul că a recunoscut vinovăția, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, de faptul că partea vătămată nu are pretenții de ordin material sau moral față de aceasta, de circumstanțele atenuante - comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și căința sinceră, iar careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

În concluzie, Colegiul conchide că, soluția instanțelor de fond este corectă și corespunde prevederilor legale, sancțiunea contravențională aplicată inculpatei Lungu Irina este echitabilă și va duce la realizarea scopului pedepsei penale, iar argumentele recurentului în acest sens urmează a fi respinse, ca neîntemeiate.

Instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului că, instanța de judecată greșit a interpretat modificările introduse la art.55 Cod penal prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.17, care nu au fost solicitate spre aplicare de către acuzare, fapt ce denotă că, instanțele de judecată, au luat partea apărării, fără aplicarea prevederilor art.65 alin.(3) Cod penal, neluând în calcul circumstanțele invocate de către acuzare, deoarece în apelul suplimentar declarat de procurorul Bradu Valentina este indicată sintagma „*Totodată, instanța în cauza dată eronat a ajuns la concluzia neaplicării pedepsei complementare, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport*”, care poate fi interpretată doar în acest sens, luând în considerație faptul aplicării de către prima instanță a prevederilor art.55 Cod penal.

Cu referire la argumentul recurentului precum că, potrivit înregistrării audio a ședinței din 26 septembrie 2018, instanța de apel prin decizie s-a pronunțat numai la apelul declarat de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, Balan Ecaterina, care a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței primei instanțe, fără modificări. Tot atunci, instanța de apel a omis să se expună asupra apelului suplimentar declarat de către procurorul Bradu Valentina, însă la prezentarea deciziei motivate se indică și despre apelul suplimentar declarat, precum că la fel se respinge, ca nefondat, din care motiv rezultă că, soluția se contrazice cu dispozitivul, Colegiul penal ține să menționeze că, atât în dispozitivul deciziei, cât și în decizia motivată, în partea dispozitivă, este indicat „*...se respinge apelul procurorului în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Principal, Balan Ecaterina, precum și apelul suplimentar al procurorului Bradu Valentina...*”.

Totodată, în decizia adoptată instanța de apel a indicat argumentele invocate în apelul suplimentar, a supus examinării aceste argumente, din care motiv rezultă că, apelul suplimentar a fost examinat împreună cu apelul declarat de procurorul Balan Ecaterina, iar omisiunea instanței de a menționa apelul suplimentar, la pronunțarea dispozitivului, nu este de natură să ducă la casarea deciziei adoptate.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate de către procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Lungu Irina xxxxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 23 mai 2019.

Președinte

Judecătorii

Vladimir Timofti

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac